

Сак. Редакције и Админ.
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Неплатена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
све остало што се односи
на лист, слати власништву
листа.

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД.

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дим. 12.—
" шест месеци " 6.—
" три месеца " 3.—
" један месец " 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дим. 30.—
" шест месеци " 15.—
" три месеца " 7.50

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВ. 1092

Издава сваки дан у 6 ч. пре подне,

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Грчка и Турска

Цар Виљем напредује

РИМ, 17. јануара

Кнез Било, немачки посланик посетио је грчког посланика и са њиме је дugo конферисао. У круговима близким грчком посланству говоре, да је Било покушао да изравна неспоразум и да је у име немачког цара обећао да ће немачки амбасадор у Цариграду, барон Вангенхајм, све учинити како би се положај Грка у Малој Азији поправио. По једној вести, црпљеној из истих извора, кнез Било је предао грчком посланику својеручно писмо цара Виљема упућено грчком краљу, које је посланик послao по специјалном куриру. Садржина писма не зна се или се држи да у њему цар Виљем обећава грчком краљу оно исто што је и кнез Било обећао грчком посланику.

Међутим, у овдашњим дипломатским круговима преовладало је уверење да је спор између Турске и Грчке толико затегнут, да је оружан сукоб неизбежан. По једној депеши из Атине министар војни је позвао све официре на двонедељну вежбу.

Будимо спремни

Још се цела змија осећа као реконвалесценат после тешке, гретешке болести. Још се налазимо у овом блаженом стању постепеног враћања у живот, стању у коме нам све ствари изглевају добре зато што се ми добро у соби осећамо. Због тога, нити се има довољно увиђавности за кризу у којој се, у пркос свему, стално налазимо, нити се има одлучна воља да се целом овом стању потражи сигурна и трајна лека.

Јер, и ако је отколоњена, опасност није уништена. И ако се Србија јуће извукла из једне бескрајно тешке ситуације, не знам да она још колико сутра не може запасти у другу, још тежу. Сузбили смо

устријску најезду и по други пут; али ко нам може гарантовати да се она неће јавити и трећи пут?

Баш најпротив, сви знаци говоре да ће та најезда доћи и по трећи пут, да мора доћи. У питању је њен престијж, њен углед као велике силе. Аустрија би могла и прежала Франца Фердинанда и његову жену; али она, ради свога угледа у очима потчињених народа, није могла допустити да се некакњено убија њен престолонаследник. Да би само очувала свој престијж, она није презала ни од тога да загази у рат са Србијом, па чак и да, изазвајући интервенцију Русије, изазове европски рат. И кад Аустрија није презала од једног ужаснога и по својим последицама недогледнога рата са

мо да би очувала свој престијж, зар ће она, данас када је њен углед сасвим доведен у питање последњим поразом у Србији, зар ће она презати од жртава за један нов напад? Ко има смелости да учини нешто веће, зацело ће имати смелости да учини и веће мање.

Сем тога, у питању је морал у њеној војсци, који мора бити знатно поколебан овим неочекиваним и због малености Србије, срамним поразом. И ако је рат против Србије био за Аустрију, после сарајевског атентата, државна нужност, трећа најезда на Србију, але слома друге, јесте за Аустрију војничка нужност.

Затим, у питању је однос Аустрије према неутралним државама на Балкану. Када

ба се црножута застава заједнички у Неготину и Пироту, румунски патриоти оборили би нос а аустрофилски тајс претегао би у Бугарској. Гавеји Србију, Аустрија би ухутикала Румунију а угукала Бугарску у аустро-немачко-турском колу. То више не би значило једним ударцем две муве, него једним ударцем три муве...

И најзад у питању је веза са Турском. Пружајући, преко Србије и Бугарске, руку Турској, Аустрија би створила један непробојни гвоздени лајац према Русији, који би почео код Данцига и завршавао се хеј тамо негде код Персије.

И ето због тога се Аустрија опет спрема на нас. То показују сви знаци; то тврди и „Журнал де Балкан“, који

има добре информације. И за то треба бити на опрезу. Употребите све сile да се овај њен напад осујети споразумом са осталим балканским државама.

Свете жртве

† Љубиша Марковић
Студент права

Крушевач, 14. јануара.

Још једна света жртва на олтару Отаџбине. Рођен у Крушевцу; и кад је плавулла борба, позетео је као млади орао, светстан велике борбе, која нас је очекавала. И пао је, и био ожаљен, као ретко која. Пао је у тешку болу која нам га бавише пре неколико дана. Надњиховим сар-

нема него неки трговачки рачун учињио је те Ниш неколико дана био без петролеума (гаса). Који су га имали, продавали јитар гаса по 1,40. дин. Ну то није ништа сметало да грађанство купује. Али ипак многи и многи нису га могли ни да купе, изврочите сељаци те су приморани или да у мраку вечерају и седе. Ово је јако осетило мајсса грађанства и сељака, јер петролеум једино употребљује за осветљење док они који су у стању да плате електичку и стеаринске свеће да купују. Њема је више запело за дуван него за петролеум те су чак и неки овдашњи листови протестовали што једног извесног времена није било дувана. Према извештају управника државних монопола петролеума и у Нишу и у Београду има доста зато није требало остављати масу света без светlosti.

12. фебруару су и продаје се јитар по 0,80 дин. Желета је да у будуће не остане грађанство без петролеума.

*
По вароши шетају се слободно готово сви заробљеници па међу њима савреми и заробљенике, који су били врло млади тако да сумњам да су служили војску. Упитам једнога колико има година и одакле је? — Рече ми да је из Галиције и да има 19 година. Али и мој брат који има 18 година, и он је у војсци. Ово ме је зачудило. Не бих веровао да једна велика Царевана са тако кратко време од пет месеци рата спадне да је деца бране. Тешко њој јад је спала на децу. Ми памо. Четири рата издржали са колером и ови је пети, па ипак нисмо тако пали да нас деца бране.

Докле су се многи народи узелиши од рата и сматрају га као највеће страшило дотле је Србима рат постао обичан спорт. Сваки је огуглао и нико ни мало није забринут него што више весео. Прошле недеље биле су две свадбе. Интересантно је било видети како сватови на свим свадбама сасвим безбрежни и весели изгледају. Једни ће

пражњенка, али је и роба била спасена.*

„Политика“ бр. 3901.

Само је господин сарадник заборавио да мало више посоли, јер је купус био неслан. Ово је цела истана, јер тога дана аустријски војници а нарочито Немци, официри, побацали су конзерве и чоколаде па су напунили торбе главицама кисела кујуса а табакере су им биле пуне прваке паприке. Зато ми сад никде не можемо добити ни црвене паприке ни кисела купуса.

Сутра следује као финале једно писмо из публике.

Рамка новина

Моли се Милан Газиковић, каплар 4 чете 2 батаљон 19 пуковица I позива, да се јави у штампарији „Страже“ Космајски 22.

рећи, позив ова се жене адреси гиши. Док други ће рећи па што да се че жене. Данас у сватове су у ров, то је продаја јитара гаса по 1,40. дин. Ну то није ништа сметало да грађанство купује. Али ипак многи и многи нису га могли ни да купе, изврочите сељаци те су приморани

трави пут, а сад нам је све равно. Ко може тек се женити. Србин је за све створен, и за весеље и за раг. Њему не стоји ишта на путу.

Они што се враћају

Дошао ономац по подне воз се „избеглицама“. Одоздо од Војне Академије иду групе са разним бошчама и „пин-клавима“. Је стојим на углу код кафана „Лондон“ и посматрам та измучена, припуштена и — озлојена лица.

Одједном иза мијух леђа гримну један бритон:

— О здраво ком пиј! Добро дошао! Па зар ти интроверни па си смеш да се вратиш?

Преко од њи на другом тротоару одазва се један, забиља „шапски тип“, са ручним куфром у чевој руци, и својом брњом плавованом под пазухом десне руке. Обоје подгођени, обое је од ходо ознојени. Она се, испод своје црне краге са чаплема, поодавног соја, пуши од зноја; а њему такође од зноја, овали бркови на ниже, па изгледа као да му брада почиње дмак истодност да расте.

— О срвус комшиј, како сте? — довољује интроверни.

— Ма овде хвала Богу. Па збога зор сте ви смрт доћи? — Грми иза мене баритон, чији је сопственик — касапин.

— Ја не ишта више каже. Като ја крив ја шта дјем у ова вароши испод изе краната, нека метне мене да запечеду на ростил, ја се више не вратим у ове тифуске Ниши.

— А што бре? Зар ти се тако не допада Ниш?

— Шта Наш да допада? — Ни моји стари целепа да више не види Ниш. Један право и један згупоћа, да сам мордо да правим три месец и јесно тасул, а ја сам католик. И сме имао квартир, кот једно велико певобразно газда шта тражи узек у напред паре: зи кири...

— И шта ји сваки дни тражи да има са мене једно деге... Брез образника један...

— дубацује му жену, која је стара између педесет и пет и шесе и пет година; а на лицу, и поред гојазности има толико бора, као „пласаран шоф“.

— Та купи! — Дубацује шаба. — Шта имаш да причаш за што си тела да будеш на мене неверност.

— Де, де, комшија, немо се из жену објецујеш тако, — угањава касапин.

— Але комшиј, неснаш ти њу. Целе пута на њена нога у влаги је слава једна војник. То мене секира, и като сем каже на њу сашто прави то? Она каже: скрота војнике, он је умора. А молим вас комшија за њена нога сам само ја муш а не друге војнике...

У том тренутку чула се нека експлозија мане на аустријској страни.

— Сат очеш да се звајаш кад гинемо, — цикну шабаџија и повуче га за руку, брже своме огњашту...

Последње вести са запада у Вогезима

ПАРИЗ, 16. јануара (званично). — 15. јануара било је само делимичних борби које су испале у нашу корист.

Видак Отовић:

Седам сијечњских згодова

Било је 9, тачно у вече 17 новембра пр. г. Било смо таман у то вријеме лежи. Понео сам се увијати шињелом да би се утолико да заспим и, почeo ме бјеше својим иежним крилима по лицу, маловати разблудни Морфеј и својом нежном руком склапаше ми тревавице...

Уће послије и запита:

— Славате ли г. мајоре?

— Не спавам! Шта је?

— Писмо из одреда г. мајоре.

Г. мајор одмах устаде, крену паладице и упали свијеђу. Послано му предаде писмо, по војнички поздрави па се изгуби у помрчиму. А г. мајор узеши писмо, отвори га и прелеће број очима, па

га сави и мегну у цеп од слузе и, строго рече:

— Нека за 10 минута све спремно буде за полазак.

— Равнум г. мајоре, одговори командир коморе, који бјеше дошао, и на мирно стајао, док је мајор са пасмом свршио. Командир поведаши и изађе.

Мајор обучешиње, а остало све је било на њему па и обућа и камашне, јер су рањеници сваког часа долазили на превијалиште.

И ја сам обукао шињел. Затим уђоше коморције и тренутно однесоше све из пребивалишта на кола. Мајор је стајао тешко замиљен и брисао је маочаре. И ја сам стајао. — Оба без и једне ријечи. Ја сам мислио да ће мајор ма шта о покрету и правцу проговорити — а он баш ни бела.

Изађох из оградљене и чисто као некотимично отеши

у Француској — одбјена ноћни напад, између 14 и 15. јануара, склоу је стао Немци; више од 300 лешева отцепило је у нашим розовима. Према томе непријатељеви губитци у истичима и рањеници премашају један батаљон. У Вогезима бије се артиљеријски бој. Наша су топови на више места ујукли немачке батерије и митралјеве. Свуда смо консолидовали наше позиције, на терену који смо освојили 14. октобра.

Немачке лажи

ПАРИЗ, 16. јануара. (Званично). — Треба забележити три нетачна тврђења у немачком командау: 1) нетачно је, да је непријатељ за добија ма каказ успех у пределу Краона; 2) није истинा, да смо у Елзасу изгубили митралјезе; 3) није истине, да су наша напади у сектору Вогеза били одбијена. Ми смо за добијали терена и одржали га како северо од Сенони и код Бал де Сенони, тако исто и у пределу Амерувалеа — Бурнкулга — Лез Бал.

Мошеб у Ђечу

БЕЧ, 16. јануара. — Господина Тошева, новог бугарског посланика у Ђечу, цар је примио дачас пре подне. Том приликом г. Тошев му је предао акредитивна писма.

Високо одликовање

АТИНА, 17. јануара. — Српска Краљевића Ђорђа присеје је у Париј на броду Босфор. Он је у веће отпетовао за Италију. — Краљ Константин одликовао је Краљевића Ђорђа орденом Спаситеља првог степена.

Из арбанских води

АТИНА, 17. јануара. — Грчка крстарица укотвљена на драчкој луци добија је наредбу да се крене пошто не постоје више равнози због којак је одаслата у Драч.

Код Крофа примећена су три торпиљера како плове на широком мору. Предузете су мере да они буду похватани.

Из Марока

ПАРИЗ, 17. јануара (званично). — Немачке агенције поновију да је Абдел Малик на челу мароканских побуњеника заузео Рес и добио велика плен. Ова је вест потпуно истиинита. На против данас је у Мароку простирајућа религиозна свечаност Milhaud и делегати свију крајева са Калана стигли су Раби и поднели султану изразе поштовања племена.

Енглеска офанзива

ПАРИЗ, 17. јануара (званично). — 16. јануара пред Милшијенов, близу Ла Бисе, Енглези су одбили напад три немачка батаљона. Непријатељ је имао великих губитака код Пивил Сен Васта. Наша тешка артиљерија подухватила је својом ватром једну немачку батерију и бацила је у ваздух љене каре.

У секторима Албера, Роа, Сајона, Краона, Ремса и Перта било је артиљеријске борбе често врло јаке. Ватра наших батерија била је врло успешна.

онако тужно првим кораком крочио. Било ми је јетко и сумње тешко. Та тешкоћа, била је помјешана, са тугом, а зачињена неизједијеним гњевом. Али и поред свега тога ијесам био хладан. Неки тајanstven шапат донир је до сазнања и увјерио ми је: ово је један тишмови сблак, који се навлачи над чијом Србијом, али не ће за то. Засијнуће у број српске мушње и оне ће га у неповрат одагмати. А тај тајanstven шапат, била је моја вјера и поузданje у надчовјечанску храбrost српске војске. Ја сам се расправио. И у тим сложеним сјели смо ма коне. Ту ту је све било. А пут? Сада био страшан! Силне јесење кише и снјег направио га пакленим каналом. Глаб је био страшан.

— Наставиће се. —

За каше храбре бојнике

— у рату о рату. —

Андре Николића такођер знаш. Више од десет година био је министар. Сад је председник Народне Скупштине. Веће части и већег положаја ова земља га може дати, но што их је дала Андре Николићу. И он је опет свога мезимца опремио у свети бой, да са осталом браћом Србија пролије крв у одбрану Србије од напасника. После силне жалости за изгубљеном деном, то му је била сад сва нада, сва радост. И он је опет стегао очанско срце, и свога мезимца, онако младог, као јутарња роса што је, дао га је земљи својој. И ето само пре неки дан млади Николић је као подизредник, смртно погођен, пао у рову, где се борио са осталим војницима за слободу своје земље.

Зар да ти још ређам више на оих, чији су животи били свима нама и толико потребни и толико драги, да се угасише на наше очи, у светој борби, коју данас видимо?

Да ти укажем само на нашега седога краља и његове синове.

Ево краља Петра. Претурио је седамдесет година. Сад му је потребан мис и одмир. А њега ето на положајима међу нашим храбрим војницима: тврди камен му је столица, војнички тајни ручак и вечера, а небо и шињел постела и покривач. Он иде од положаја на положај, од рова до рова, од војника до војника, подноси све тешкоће и невоље, јер хоће да је међу својим храбрим ратницима, да с њима заједно брани ово парче слободне земље Србинове од ненаситних Аустријанаца.

(Наставак се)

Моле се другови и познатици мага брата Драгослава П. Петровића репрутат 2 чете 4. бат. XII п. пукови Н. поз. нар. војске да ми јаве где се налази сад он, јер је сазнању учествовао је у борби на „Маљену“ 11. новембра пр. год. где је и рањен у ногу, и од тога дана ни се не јавља.

Светислав П. Петровић
коњич. поруч. — Шумад. Дивиз.
коњич. пук I поз. нар. војске

— НЊУЖАРА —

Косте В. Илића

Београд Краља Милана 70

Има на продају велику колекцију најбољег француског коњицког и продаје на више и мање. Флаша од 7 десетак 8 — дин. Флаша од 1 литра стое 10 злата. 2 — 15

УГЉА Шлеског 1-ве врсте УГЉА дрвеног — Лигнита

ПРОДАЈЕ НА ВИШЕ И МАЊЕ

Обратити се у радији
Спире Милошевића и Комп.
до Народне Банке

2 — 10

ПРЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА
ИЗ БЕОГРАДА

Жирка Јерлехвајка

Обреновића улица преко пута „Руског Цара“ у Нишу прима поручбине печата и штамбиља. Гравира златне и сребрне ствари, карађује брас и сопствено по умереној цени. На захтев шаље свеј 9 илустровани јемовник. 8 — 10

Колонијадна деликатесна радња

Гранд Пасаж

Отворена је и је увек свежу робу

— 2 — 196

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

НАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЉЕ — ЂЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне при царинарницама СКОПЉАНСКОЈ и ЂЕВЂЕЛИЈСКОЈ и ако су шефсви радње у рату.

Адреса за телеграм: НАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопље Ђевђелија.

КАФАНА

МАКЕДОНСКИ ЦАР

ДУШАНОВА УЛ. БР. 74.

Препоручује увек добро темперирано Експорт-Фајфертово пиво и честог Власотиначког вина белог и црног и природне ракије као: шљивов цај, комовијаца и клековаче прве ужаче.

Домаћа кујна и увек начења на пању и других меселука.

Гостионичар

Чика ПЕРА ДИНКИЋ

15,1 — 3

УРЕДНИШТВО „СТРАЖЕ“ ПРИМА ОГЛАСЕ ПО УМЕРЕНОЈ ЦЕНИ

З Е

Приватна Грађанска Гимназија

Хајдуковића

Удаљен од своје школе, као војни обvezник у сва три ова рата а онеспособљен за даљу војну службу учешћем у борбама Варовница — Торлак — сопственик ове школе наставља и понова се посвећује и у овој 24-ој години школском раду, који је до сад показивао завидне успехе.

Ученици-це ове школе добије сведоције државне гимназије и прећи до године у старије разреде као редовни ученици. Око спреме и превођења деце у старије разреде сопственик ове школе прима на себе сву родитељску бригу или присваја и сва родитељска права за казне и награде. Пријемају се деца из свеју осам разреда гимназије као и за спрему за малу и велику матуру а и за спрему за два увастопна разреда, имали претходно да полажу који накнадни испит или не. Ко хоће да му дете не изгуби годину односно да добије две, нека се одмах јави са уписом и почне рад. Пошто државне гимназије неће радити ове године, то очекујем велики број ученика-ца те сам за то добио просторије Теразиске Основне Школе за рад.

РЕДОВНИ ЧАСОВИ ПОЧИЊУ 21. ЈАНУАРА У 8 ЧАСОВА ПРЕ ПОДНЕ.

НЗ. Потребна су два студента за наставу.

14

1 — 3

З Е

Црвени Крст

моли за поклоне: новаца душека, гаћа, чарапе, сламарица, кошуља, јоргана, јастука, поњава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назувача, чанула и посуђа.